

TİCARİ İŞLETME HUKUKU

Kitabın Yazarı ve 6. Basıyı Yapan

Dr. Reha POROY

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Emekli Ticaret Hukuku Profesörü

Kitabını 7-14. Basılarını Hazırlayan

Dr. Hamdi YASAMAN

Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Ticaret Hukuku Profesörü

Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş

14. Bası

vedat kitapçılık

İSTANBUL 2012

Yayın No: 296

14. Bası - Ekim 2012 İstanbul

5846 sayılı yasa uyarınca bu kitabın birinci basısının dijital iletim, CD'ye kayıt, elektronik kitap olarak yayımı ve mevcut veya ileride geliştirilebilecek her türlü araçla çoğaltılması ve yayılması hakları da dahil olmak üzere; 5846 sayılı yasa anlamında çoğaltma, yayma ve diğer tüm yayın hakları yalnızca ve münhasıran VEDAT KİTAPÇILIK Basım Yayım Dağıtım İnş. San. Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Kitabın tamamının veya bir kısmının mevcut veya ileride geliştirilebilecek herhangi bir araç veya teknikle çoğaltılması, yayılması ve herhangi bir şekil ve yöntemle ticaret alanına konu edilmesi kesinlikle yasaktır. Aksine hareketler VEDAT KİTAPÇILIK Basım Yayım Dağıtım İnş. San. Tic. Ltd. Şti.'nin burada saklı tutmuş olduğu haklarının ihlali anlamını taşır. VEDAT KİTAPÇILIK Basım Yayım Dağıtım İnş. San. Tic. Ltd. Şti. olabilecek tüm hak ihlallerine karşı tüm yasal haklarını kullanmaya, fikri hak ve emeği korumaya kararlıdır.

ISBN: 978-605-4446-61-2

Sayfa Düzeni : Murat ECE (0537 933 62 74)
e-mail: mtece30@gmail.com

Kapak Tasarımı : Murat Ece
mtece30@gmail.com

Baskı - Cilt : Altan Basım San. Tic. Ltd. Şti.
Matbaacılar Sitesi 222/A 34200 Bağcılar - İstanbul
Tel: +90 (212) 629 03 74 Fax.: +90 (212) 629 03 76

Cilt : Derya Mücellit
(0212) 501 02 72

**VEDAT KİTAPÇILIK
BASIM YAYIM DAĞITIM LTD. ŞTİ.**

Şişli Mağaza : Abide-i Hürriyet Cad. No: 207
Şişli / İSTANBUL
Tel.: (0212) 240 12 54 - 240 12 58
Fax: (0212) 240 12 67
www.vedatkitapcilik.com

ONDÖRDÜNCÜ BASIYA ÖNSÖZ

6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu 14 Şubat 2011 tarihinde TBMM’de kabul ve 14 Şubat 2011 tarihli Resmi Gazetede ilan edildi. Kanun 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girdi. Bu tarihte 1956 tarihli ve 1957’de yürürlüğe giren 6762 sayılı Ticaret Kanunu yürürlükten kalktı. Böylece yaklaşık 55 sene uygulanan 6762 sayılı Ticaret Kanunu tarihe mal oldu.

6102 sayılı Kanun 6 kitaba ayrılmış 1575 maddeden oluşmuştur. Kanunun 1. Kitabı “Ticari İşletme”dir. Bu kitapdan önce “Başlangıç Bölümü” vardır. Bu bölümde ticari hükümler, ticari örf ve adet, ticari işler, ticari davalar ve delilleri, ticari davaların görüleceği mahkemeler, zamanaşımı, teselsül karinesi, ticari işlerde faiz, uygulanacak hükümler ve faizin başlangıcı ile ilgili hükümler mevcuttur. Ticari İşletme kitabında, tacir, ticaret sicili, ticaret unvanı ve işletme adı, haksız rekabet, ticari defterler, cari hesap ve acentalık hakkında düzenlemeler mevcuttur. Bu eser Ticaret Kanununun başlangıç hükümleri ile Ticari İşletme kitabını esas alarak düzenlenmiştir. Ticaret Kanununun diğer kitapları bu kitabın konusu dışındadır. Bilindiği üzere Ticaret Kanununun 2. Kitabı Şirketleri, 3. Kitabı Kıymetli Evrakı, 4. Kitabı Taşıma İşleri’ni, 5. Kitap Deniz Ticareti’ni, 6. Kitap Sigorta Hukuku’nu düzenlemektedir. 1521-1535. maddeleri kapsayan son hükümler bölümü de vardır.

1956 tarihli Ticaret Kanunu aradan geçen bu dönemde politik, ekonomik ve teknik gelişmelere cevap veremez duruma gelmiş ve yeni bir kanunun hazırlanması gereği ortaya çıkmıştır. Gerçekten de 1956 ile 2012 yılları arasında dünyada büyük değişiklikler olmuş ve globalleşme denilen vakia ortaya çıkmıştır. Bu dönemde Demirperde denilen Sovyet Sosyalist Devletleri dağılmış ve serbest piyasa ekonomisinin hakim olduğu bir dünya ve piyasa oluşmuştur. Dünya ticaretinin uluslararası boyutu genişlemiş ve uluslararası örgütler önem kazanmıştır. İki taraflı dış ticaretin çok taraflı ticarete dönüşmesi, küreselleşme anlayışının yapılanması olan Dünya Ticaret Ö-

gütünün (GATT) faaliyete geçmesi dünya ticaretini geliştirmiş, düzenlemiş ve başka bir boyuta taşımıştır. Avrupa Birliğinin kurulması ve küresel ekonomik, ticari ve siyasi güç haline gelmesi, Avrupa Ekonomik Alanı, NAFTA gibi dünya ticaretine etki yapan bölgesel birliklerin çalışmaya başlamaları; bu örgütlerin uluslararası hukuk rejimi yaratmaları, örgütlenmeleri, icrai ve yasama yetkilerinin bulunması ve maddi hukuk kuralları koymaları bu dönemin en önemli gerçeği ve gelişmesi olmuştur.

Türkiye, Dünya Ticaret Örgütüne (GATT) üye olmuş ve Avrupa Birliği ile 1963'de Ankara Anlaşmasını imzalamış, 1995'de Gümrük Birliği'ne girmiş, 1999'da Helsinki zirvesinde üye adayı olmuş ve 2005 tarihinde müzakere eden ülke statüsünü kazanmıştır. 2003 tarihinde Avrupa Birliği müktesebatı 2001/2129 sayılı Avrupa Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı kararı ile kabul edilmiştir. Avrupa Birliğinde müzakere eden aday konumunda olmamız ve Avrupa Müktesebatını kabul etmemiz sebebiyle Türk Hukuk Mevzuatının AB mevzuatı ile uyumlaştırılması mecburiyeti karşısında uyumlaştırma çalışmaları yapılmış ve bu alanda bir çok yeni kanun çıkarılmıştır. Ticaret Kanunu da bu yöndeki amaç ve çalışmaların sonucu olarak, Avrupa Birliğinin ticaret hukuku ile ilgili mevzuatını (ordonans, yönerge, tüzük vb.) esas olarak hazırlanmıştır.

AB'deki bu gelişmelerin yanında Avrupa, Amerika ve Uzak Doğu'daki siyasi ve ekonomik alandaki büyük değişiklikler, teknolojiye gelişmeler, internetin ticarete kullanılması, e-ticaretin gelişmesi ve diğer bütün alanlardaki değişimler yeni bir kanun yapma zaruretini ortaya koymuş ve bütün bu gelişmelere uygun reform niteliğinde bir Kanun ortaya çıkmıştır.

1956 tarihli 6762 sayılı Ticaret Kanunu İsviçre Borçlar kanunundan iktibas edilmiştir. 6102 sayılı yeni Ticaret Kanununda da yine İsviçre Kanunu esas alınmış ve AB mevzuatı da nazara alınarak bir çok hüküm değiştirilmiş ve yeni kavram ve kurumlar getirilmiştir. Özellikle Şirketler hukukundaki değişiklikler oldukça fazla ve önemlidir. Bu kanunun taslağını çeşitli kuruluşlardan oluşturulan büyük bir komisyon 5 yılı aşkın sürede hazırlamıştır. Bu komisyonun başkanı Prof. Dr. Ünal Tekinalp'dir. Ben de komisyon üyesi olarak kanun taslağında çalışmalarda bulundum. Ancak, bu taslağın yapılmasında kendisini bu işe vakfeden ve insanüstü bir çalışma yapan Ticaret Hukukunun en önemli ismi hocam Tekinalp'dir. 1956 tarihli 6762 sayılı Kanununun hazırlanmasında Prof. Dr. E. Hirsch'nin katkısı ne kadar önemli

ise, Tekinalp'in katkısı da o kadar önemlidir. 1956 tarihli kanun "Hirsch Tasarısı" olarak bilinmekte ise, 2011 tarihli Ticaret Kanunu da "Tekinalp Tasarısı" olarak hatırlanacaktır. Bu sebeble, Ticari İşletme Hukuku adlı eserin 14. basısını, talebesi ve asistanı olduğum **ÜNAL TEKİNALP**'e ithaf ediyorum. Müteveffa Prof. Dr. Reha Poroy'un da bundan gurur ve mutluluk duyacağını hissediyorum.

Kitabın 14. basımının yapılmasında bibliyografya araştırması, karar taraması, değişikliklerin metne geçirilmesi, tashihlerin yapılmasında bana GSÜ Ticaret Hukuku ana bilim dalındaki meslekdaşlarım Doç. Dr. Tolga Ayoğlu, Yard. Doç. Dr. Ali Dural, Dr. Anlam Altay, Dr. Fülürya Yusufoglu, Dr. Sinan Yüksel ile Yasaman Hukuk Bürosu'ndaki meslekdaşlarım Av. Sevil İlkin, Av. Burçin Yıldırım, Av. Selcan Kılıç, Av. Zeynep Tuğçe Erdoğan, Stj. Av. Merve Işık ile Sorbonne Hukuk Fakültesini bitiren kızım Zeynep Yasaman Kökçü'nün büyük yardımları olmuştur. Kendilerine teşekkür borçluyum.

İstanbul, Ekim 2012

Prof. Dr. Hamdi YASAMAN

BİRİNCİ BASIYA ÖNSÖZ

Bu kitabın metni, 1965 yılında baskıya verilmek üzere kaleme alınmış, ancak o yıl imtihanlardan makul bir süre önce yayınlanması imkânı olmadığı anlaşılınca, bazı kısımları kısaltılarak ve önemli dipnotları içine alınarak, mumlu kâğıt usulü ile çoğaltılmıştır. Sonraları, başta idarî görevler olmak üzere çeşitli sebepler yayın için yapılması gereken çalışmayı engelle-yince, notların bir kitap niteliği taşımasına dayanarak, her yıl gerekli eklemeleri yapmak şartıyla öğrencilerin sayısına göre çoğaltılmalarında bir sakınca görmedim. Bu yıl ise, Paris Üniversitesi'nde ders vermekle görevlendirilmiş olmama rağmen, bir taraftan mumlu kâğıtla çoğaltma usulünün pahalılığı, diğer taraftan sekiz yıldır gelişen doktrin ve içtihadın ekleme metodu ile ele alınmasının zorluğu, beni yayınlama kararına götürdü.

Öğrencilerimiz için daha faydalı olacağına inandığım bu şekli ile “Ticarî İşletme Hukuku” aslında notlardan çok farklı değildir. Hacmin büyümemesi için yoğun bir üslupla, uzun cümlelerden ve tekrarlardan kaçınarak yazılmış olan metin, mümkün olan ölçüde, aynen bırakılmıştır. Kanun metinleri genellikle kitaba alınmamış, maddelere yollamalar yapılmıştır. Bu yüzden, çalışırken ilgili kanunların el altında bulundurulması gereklidir. Her bahsin başında, konunun önemli noktalarını ve çözülmesi gereken sorunları özetleyen bir kısım vardır. Bu kısımları dikkatle incelemek ve üzerinde düşünmek, ilgili bahsi daha rahat ve daha esaslı bir şekilde kavramaya yarayacaktır.

Kitabın sistematüğinde ise, bölümlerin sıralanması bakımından değişiklikler yapılmıştır. Ticaret Hukuku kavramı, tarihî gelişim, genel teori ve plan ile bibliyografya değerlendirmesini kapsayan Giriş kısmından sonra onbir bölüm halinde incelenen konular: a) ticarî işletmenin hukuk düzeyinde tespiti ve bu temel kavramdan türetilen, ticarî iş ve hüküm, tacir gibi diğer kavramlar (Bölüm 1-4), b) ticarî işletmenin faaliyet düzeni (Bölüm 5-8), c) ticarî işletmenin ve faaliyet çevresindeki kişi ve unsurların korunması (Bölüm 9-11) olarak sıralanmıştır. Böylece, birinci grup ticarî işletmenin ve hü-

kümlerinin Türk sisteminde bir analizini ve fonksiyonunun değerlendirilmesini teşkil etmektedir. İkinci grupta ticaret sicili, defterler, yardımcıları, aracılar, carî hesap bölümleriyle ticarî işletmenin faaliyet çevresinin düzenlenmesi ele alınmaktadır. Üçüncü grupta ise, temel koruma sistemi kabul edilen haksız rekabet hükümleri ile, ticaret unvanı, işletme adı ve markalar, yani özel koruma bölümleri toplanmakta böylece “sınaî mülkiyet” çevresinden olan kavramlar bir araya gelmiş bulunmaktadır. Ticaret Hukuku doktrin gelişmesi bakımından bu gruplaştırmanın faydalı olduğuna inanıyorum ve kitaba başka basılar nasip olursa, bu ayırımı daha açık hale getirerek işlemek fikrindeyim.

Esas gayesi ve şekli itibarıyla “Ticarî İşletme Hukuku” bir öğrenci kitabıdır. Ancak, içtihadın gelişmesi ileri sürülen fikirlerde nazara alındığı gibi, belli başlı konularda çözüm tercihleri yapılmış ve seçilen çözümün leh ve aleyhindeki doktrin yollamalarla belirtilmiştir. Böylece kitabın, bir ölçüde müracaat kitabı niteliği de kazanmasına çalışılmıştır.

*

* *

Metnin baskıya verilisinde, çeşitli cetvellerin hazırlanması işini Kürsümüz Asistanlarından Ömer Teoman ve Hamdi Yasaman üzerlerine aldılar; Müsveddelerin tashihini de birlikte yaptılar. Bu iki genç meslekdaşımın büyük ilgi ve gayretleri baskı işleri yürütülürken uzakta bulunmanın sakıncalarını ortadan kaldırdı. Kendilerine çok teşekkür ederim.

Bu kitabın yayın hayatı başlarken, mumlu kâğıtla çoğaltıldığı yıllarda, çoğaltma ve ciltleme işlerini üzerine almış olan ve metnin her yıl öğrencilerimizin eline değişiklikler titizlikle gerçekleştirilmiş olarak temiz bir şekilde ve zamanında geçmesini sağlamış bulunan Seri Teksir Müessesesi sahibesi Zeynep Alkış'ı da burada anmak istiyorum.

Fakülteler Matbaası mensupları ise, sadece büyük titizlikle iş görmekle yetinmeyip, müellifin titizliklerini de anlayışla karşıladılar ve böylece bastıkları kitaplara karşı makine, kurşun, kâğıt ve mürekkebin ötesinde bir ilgi duyduklarını ispatladılar.

Paris, Haziran 1973

Reha POROY

İÇİNDEKİLER

ONDÖRDÜNCÜ BASIYA ÖNSÖZ	III
BİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	VI
KISALTMALAR	XIX

Birinci Kısım GİRİŞ VE GENEL BİLGİLER

I. TİCARET HUKUKU KAVRAMI	3-18
1. Genel Olarak (3) 2. Ticaret Hukuku'nun Tarihi Gelişimi (5) a. Eski Zamanlar (5) b. Orta Çağ (6) c. Yakın Zamanlar ve Kanunlaştırma Hareketleri (8) ç. Bugünkü Durum (9) 3. Ticaret Hukuku'nun Genel Teorisi (12) 4. Ticaret Hukuku'nun Bağımsızlığı (15) 5. Ticaret Hukuku'nun Özellikleri ve Diğer Hukuk Dalları İle İlişkileri (17).	
II. TÜRK TİCARET HUKUKU	18-23
1. Tarihi Gelişim (18) 2. Yürürlükteki Türk Ticaret Kanunu (20) 3. Yeni Ticaret Kanunu'nun Altında Yatan Temel Dinamikler (21).	
III. PLAN VE BİBLİYOGRAFYA	23-27
1. Ticari İşletme Hukuku Başlığı Altında Ele Alınan Konular (23) 2. Bibliyografya (23).	

İkinci Kısım TİCARİ İŞLETME ESASI ve BAĞLI KAVRAMLAR

Birinci Bölüm TİCARİ İŞLETME

I. GENEL OLARAK	32-35
1. Kavram ve Terimler (32) 2. Belli Başlı Sistemlerde Ticari İşletme Esasının Ele Alınış Tarzı (33) 3. Ticaret Kanunu Sisteminde Ticari İşletmenin Fonksiyonu (34) a. Ticaret Hukuku'nda Temel Kavram Olarak Ticari İşletme (35).	
II. TİCARİ İŞLETME KISTASLARI	36-39
1. Kistasların Tesbiti ve Değerlendirilmesi (36) 1. Esnaf İşletmesi için Öngörülen Sınırı Aşan Düzeyde Gelir Sağlamak (38) 2. Devamlılık (39) 3. Bağımsızlık (39)	
III. TİCARİ İŞLETMENİN BİR BÜTÜN TEŞKİL ETMESİ, DEVRE VE DİĞER HUKUKİ İŞLEMLERE KONU OLMASI	39-45
1. Ticari İşletmenin Bir Bütün Teşkil Etmesi (39) 2. Ticari İşletmenin Devri (41) 3. Ticari İşletmenin Diğer Hukuki İşlemlere Konu Olması (42).	

IV. İŞLETMELERİN BİRLEŞMESİ VE ŞEKİL DEĞİŞTİRMESİ	46
V. BİR TİCARİ İŞLETMENİN BİR TİCARET ŞİRKETİ İLE BİRLEŞMESİ VEYA TÜR DEĞİŞTİRMESİ	46-48
1. Ticari İşletmenin Bir Ticaret Şirketi ile Birleşmesi (47) 2. Ticari İşletmenin Bir Ticaret Şirketine ya da Bir Ticaret Şirketinin Ticari İşletmeye Dönüşmesi (47).	
VI. TİCARİ İŞLETMENİN İÇ TEŞKİLATI	48-50
1. Genel Olarak (48) 2. Şube Niteliği (49) 3. Şube Niteliğinin Sonuçları (49).	
VII. TİCARİ İŞLETME REHNİ	51-69
1. Genel Olarak (52) 2. Ticari İşletme Rehninde Taraflar (54) 3. Rehnin İçeriği ve Kapsamı (58) 4. Rehnin Kurulması (63) a. Rehin Sözleşmesi (63) b. Tescil (64) 5. Tarafların Hak ve Borçları ve Üçüncü Kişilerin Durumu (66) a. İşletme Sahibi (66) b. Rehinli Alacaklı (67) c. Üçüncü Kişi (67) 6. Rehnin Paraya Çevrilmesi (68) 7. Rehnin Sona Ermesi (68) a. Alacaklının Takip Yapmaması (68) b. Alacağın Son Bulması (69) 8. Tamamlayıcı Hükümler (69) 9. Yetkili Mahkeme (69).	

İkinci Bölüm
TİCARİ İŞ VE HÜKÜMLER

I. TİCARİ İŞ VE HÜKÜMLERİN UYGULAMA ALANI	71-78
1. Genel Olarak (71) 2. Çeşitli Sistemler (72) 3. Ticaret Kanunu'nun Sistemi (74) a. Tanım (74) b. Ticari İşler (74) c. Ticari Hükümler (77).	
II. BİR İŞİN TİCARİ OLARAK NİTELENMESİNİN SONUÇLARI	79-105
1. Genel Olarak (79) 2. Ticari İşlerde Teselsül (79) 3. Ticari İşlerde Faiz (80) a. Şart Edilmemiş Olsa Dahi Faize Hak Kazanılması (93) b. Birlikte Faiz ve Faize Faiz Yürütme İmkânı (93) c. Faiz Hadleri (95) ç. Faizin Başlangıcı (105) d. Faizin Ana Parayı Geçmemesi (105).	
III. BİR HÜKMÜN TİCARİ OLARAK NİTELENDİRİLMESİ	105-110
1. Genel Olarak (105) 2. Ticari Bir İşe Uygulanacak Hükümlerin Sırası (107) a. Emredici Hükümler (107) b. Sözleşme (107) c. Yorumlayıcı veya Tamamlayıcı Hükümler (107) ç. Ticari Örf ve Adet (108) d. Genel Hükümler (110) 3. Ticari Hükümlerle Konulmuş Zamanaşımı Süreleri (110).	

Üçüncü Bölüm
TİCARİ DAVALAR

I. GENEL OLARAK	111-114
1. Bir Davanın Ticari Sayılmasının Sonuçları (111) 2. Çeşitli Sistemler ve Tarihi Geişim (112).	

II. TİCARİ DAVA KISTASLARI	115-122
1. Kistasların Değerlendirilmesi (115) 2. Mutlak Ticari Davalar (115) a. Ticaret Kanunu'nda (115) b. Medeni Kanun'da (116) c. Borçlar Kanunu'nda (116) ç. Fikri Mülkiyet Hukukuna İlişkin Mevzuat (117) d. Ticarete Özgü Yerler Hakkındaki Özel Hükümler (119) e. Bankalar, Diğer Kredi Kuruluşları, Finansal Kurumlar ve Ödünç Para Verme İşlerine İlişkin Düzenlemeler (119) 3. Ticari Sayılması İçin Hiç Olmazsa Bir Ticari İşletmeyi İlgilendirmesi Gereken Davalar (120) a. Borçlar Kanunu'nda (120) b. Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin Mevzuat (121) 4. Her İki Taraf İçin Ticari Sayılan Hususlardan Doğan Davalar (121) 5. Özel Hükümler Gereğince Ticaret Mahkemesinde Görülecek Davalar (122).	
III. TİCARET DAVALARINDA GÖREV	122-123
1. Asliye Ticaret Mahkemeleri (122).	
IV. TİCARİ DAVALARDA USUL KURALLARI	124
1. Genel Olarak (124) 2. Özel Deliller (124) 3. Ortaklıklarda Basit Yargılama Usulü (124).	

Dördüncü Bölüm
TACİR

I. GENEL OLARAK	125-126
1. Tacir Sifatının Fonksiyonu ve Önemi (125) 2. Türk Ticaret Kanunu'nun Tacir Sifatının Tayininde Kabul Ettiği Sistem (125).	
II. GERÇEK KİŞİLERİN TACİR SIFATI	126-131
1. Sifatın Kazanılması ve Kaybı, Çevresi (126) 2. Unsurları (127) a. Bir Ticari İşletmenin Varlığı (127) b. Ticari İşletmeyi Kısmen Dahi Olsa İşletmek (127) c. İşletme Faaliyetinin Kendi Adına İcrası (129) 3. Özel Durumlar (129).	
III. TÜZEL KİŞİLER ve DONATMA İŞTİRAKİ	131-135
1. Tacir Sifatının Genel Olarak Kazanılması (131) 2. Ticaret Şirketlerinin Tacir Sıfatı (131) 3. Derneklerde Tacir Sıfatı (133) 4. Donatma İştiraki (133) 5. Kamu Tüzel Kişileri Tarafından Kurulan Teşekkül ve Müesseselerin Tacir Sıfatı (133).	
IV. TACİR OLMANIN HÜKÜMLERİ	135-176
1. Çeşitli Açılardan Sınıflandırma (135) 2. Ticaret Karinesi (135) 3. Tacirlere Uygulanan Özel Hükümler (136) a. İflas (136) b. Ticari Örf ve Adetin Tacirler Hakkında Mutlak Olarak Uygulanması (136) c. Ücret veya Cezanın İndirilmesini İsteyememe (136) ç. Ücret ve Faiz İsteme (140) d. Fatura ve Teyid Mektubu Gönderme (141) e. Hapis Hakkında, İrtibatın Var Olduğu Varsayımından Faydalanma (150) 4. Tacirin Tabi Olduğu Yükümlülükler (150) a. Kanun Hükümlerine (TK. m. 39-52) Uygun Olarak Bir Ticaret Unvanı Seçmek ve Kullanmak (150) b. Ticari İşletmeyi Ticaret Siciline Kaydettirmek (151) c. Ticari Defterler Tutmak (151)	

ç. Fatura Vermek ve Bedel Ödenmiş ise Bunu Faturada Göstermek (152) d. Basiretli Bir İş Adamı Gibi Hareket Etmek (152) e. Ticaret Odası'na Kaydolmak (155) f. İnternet Sitesi Açma Zorunluluğu (156) 5. İki Tarafı Tacir Sifatını Haiz Kişiler Olan Ticari İşler Hakkındaki Özel Hükümler (158) a. Ticari Defterlerin Özel Delil Olması (158) b. İhbar ve İhtarlar (158) c. Tacirler Arasındaki Ticari Satış ve Mal Değişimleri (Trampalar) (161) aa. Kısmi İcra (161) bb. Alıcının Temerrüdü (164) cc. Emtianın Ayıplı Olması Halinde Alıcının Hak ve Yükümlülükleri (167) dd. Sif Satış ve Diğer Satışlar Hakkındaki Özel Hükümler (170) 6. Ticari İşletmeler Arasındaki Mal ve Hizmet Tedariki Sözleşmelerinde Temerrüt ve Taksitle Ödeme Yasası (170) 7. Esnafa Uygulanan Tacir Sıfatı İle İlgili Hükümler (175).

V. ULUSLARARASI TİCARİ SATIŞLARDA TESLİM ve ÖDEME ŞEKİLLERİ	176-196
1. Uluslararası Ticari Satışları Düzenleyen Hükümler (178) a. Uluslararası Menkul Mal Satımına İlişkin Viyana Konvansiyonu (178) b. Incoterms (181) 2. Uluslararası Ticari Satışlarda Ödeme Şekilleri (185) a. Peşin Ödeme (Prepayment) (185) b. Prefinansman Yoluyla Ödeme (Prefinancing) (186) c. Kabul Kredili Ödeme (Acceptance Credit) (186) d. Mal Karşılığında Ödeme (Cash Against Goods) (187) e. Belge Karşılığında Ödeme (Cash Against Documents) (187) f. Akreditif (188) aa. Tanımı ve İşleyişi (188) bb. Akreditif İlişkisini Yöneten İlkeler (190) cc. Akreditif Türleri (192) 3. Uluslararası Ticari Sözleşmelerde Uyuşmazlıkların Çözüm Prosedürü Olarak Tahkim (194).	

Üçüncü Kısım

TİCARİ İŞLETMENİN FAALİYET DÜZENİ

Beşinci Bölüm

TİCARET SİCİLİ

I. GENEL OLARAK	200-205
1. Çeşitli Siciller ve Ticaret Sicili Kavramı (200) 2. Tarihi Gelişim ve Çeşitli Sistemlerde Bugünkü Durum (201).	
II. TİCARET SİCİLİ TEŞKİLATI	205-209
1. Ticaret Sicili Memurluğu ve İş Çevresi (205) 2. Ticaret Sicilinin Denetimi (206) 3. Kayıtlar (207) 4. Açıklık İlkesi (208) a. İnceleme ve Suret Alma (208) b. İlan (208).	
III. TESCİL İŞLEMİ	209-214
1. Tescil Edilecek Hususlar (209) 2. Tescil ve İlan Talebi (210) 3. Sicil Memurunun Görev ve Yetkisi (211) 4. Sicil Memurunun Kararına İtiraz (213).	

- IV. TİCARET SİCİLİNİN FONKSİYONU** 214-219
1. Kapsamı (214) 2. Sicilin Üçüncü Kişilere Etkisi (216) a. Etkinin Başlangıcı (216)
b. Olumlu ve Olumsuz Etki Ayırımı (216) 3. Görünüşe Güven İlkesi ve Sonucu
(217).
- V. ÇEŞİTLİ YAPTIRIMLAR** 219-220
1. Hukuki Sorumluluk ve Tazminat (219) a. Kötü Niyetle Gerçeğe Aykırı Beyan
(219) b. Gerektiği Halde Düzeltme İstememe (219) 2. Cezai Yaptırımlar (220) a.
Sicil Memurunun Davetine Cevap Vermeme (220) b. Kötü Niyetle Gerçeğe Aykırı
Beyan (220) c. Tescili ve İlanı Gereken Değişiklikleri Bildirmeme (220).

Altıncı Bölüm
TİCARİ DEFTERLER

- I. GENEL OLARAK** 221-223
1. Defter Tutma – Tarihi Gelişim – Sistemler (221) 2. Türk Sisteminin Esası (222).
- II. ÇEŞİTLİ DEFTERLER ve BUNLARI TUTMA USULÜ** 224-225
1. Çeşitli Defterler (224) 2. Ticari Muhasebeye Hakim Olan İlkeler (224).
- III. DEFTER TUTMA VE DEFTERLERLE VESİKALARI
SAKLAMA YÜKÜMÜ** 225-227
1. Açılış ve Kapanış Onayları (225) 2. Saklama Yükümlülüğü (226) 3. Zayi Olma
(227).
- IV. SORUMLULUK VE YAPTIRIMLAR** 227-228
- V. TİCARİ DEFTERLERİN DELİL OLARAK FONKSİYONU** 228-231
1. Temel Kurallar (228) 2. Delil Niteliği (230).

Yedinci Bölüm
**TİCARİ İŞLETMEYE BAĞLI YARDIMCILAR ve
ÇEŞİTLİ ARACILIK FAALİYETLERİ**

- I. GENEL OLARAK** 233-235
1. Ticari İşletmenin Faaliyetinde Çeşitli Yardımcılar ve Aracılar (233) 2. Türk Siste-
minde Yardımcılar ve Aracılar (234).
- II. BAĞLI YARDIMCILAR** 235-241
1. Ticari Temsilci (235) a. Tanım (235) b. İşletme (Müvekkil) ile Arasındaki Bağ

- (236) c. Yetkinin Sınırlandırılması (236) ç. Temsil Yetkisinin Geri Alınması (237)
2. Ticari Vekil (237) a. Tanım, Yetkileri ve Sınırlanması (237) b. Yetkinin Geri Alınması ve Ticari Vekilliğin Son Bulması (238) c. Seyyar Tüccar Memuru (239)
3. Rekabet Yasağı (240) 4. İşletme Sahibinin Durumunda Değişiklik (241).

III. ACENTE 241-262

1. Tanım ve Nitelikleri (242) 2. Temsil Yetkisi (246) a. Hakkı Koruyan Beyanlar ve Dava (246) b. Kabz, Tecil ve Tenzil (248) c. Sözleşme Yapma (249) ç. Yetkisizlik ve Yetkiyi Aşma (249) 3. Acente ile Müvekkil Arasındaki Bağ (İç İlişki) (250) a. Tekel (250) b. Acentenin Borçları (251) c. Acentenin Hakları (252) ca. Olağanüstü Masraflar (252) cb. Ücret (252) cc. Hapis Hakkı (254) 4. Acentelik Sözleşmesinin Sona Ermesi (254) a. Fesih (254) b. Müvekkilin veya Acentenin İflası, Ölümü ya da Hacir Altına Alınması (255) c. Tazminat (255).

IV. TEK SATICI 263-274

1. Tanım (263) 2. Unsurları (266) a. Kendi Adına ve Hesabına Hareket (266) b. Süreklilik (267) c. Belirli Bir Bölgede Münhasır Satış Hakkı (Tekel Hakkı) (267) 3. Hukuki Niteliği (267) 4. Tek Satıcının Borçları (268) a. Alım ve Bedeli Ödeme Yükümlülüğü (268) b. Sürümü Artırmak için Faaliyette Bulunma Yükümlülüğü (269) c. Sadakat Borcu (269) ç. Bilgi Verme Yükümlülüğü (269) d. Yapımcının Talimatlarına Uyuma Yükümlülüğü (269) 5. Yapımcının Borçları (269) a. Düzenli Biçimde Mal Teslimi Yükümlülüğü (269) b. Tek Satıcıyı Destekleme Yükümlülüğü (269) c. Sözleşme Bölgesinde Doğrudan Doğruya veya Başkaları Aracılığıyla Satış Yapmama Yükümlülüğü (270) 6. Sözleşmenin Sona Ermesi (273).

V. KOMİSYONCU 275-280

1. Tanımı ve Nitelikleri (275) 2. Dış Münasebet (276) a. Üçüncü Kişi ile Yapılan Sözleşmede Komisyoncunun Taraf Sıfatı (276) b. Komisyoncunun Kendi Kendisi ile Sözleşme Yapması (277) 3. İç Münasebet (277) a. Komisyoncunun Borçları (277) b. Komisyoncunun Hakları (278) 4. Komisyoncu ile Müvekkil Arasındaki Bağın Sona Ermesi (279) 5. Zamaşımı (279) 6. Taşıma İşleri Komisyoncusu (279) a. Tanım ve Nitelikleri (279) b. Borçları (280) c. Hakları (280) ç. Komisyoncunun Taşıma İşini Üzerine Alması (280) d. Zamaşımı (280).

VI. TELLAL (SİMSAR) 281-285

1. Tanım ve Nitelikleri (281) 2. Tellalın (Simsarın) Borçları (283) a. Esas Borçları (283) b. Müvekkilin Menfaatini Koruma (283) 3. Tellalın (Simsarın) Hakları (284) a. Masraflar (284) b. Ücret (284) 4. Tellallık Akdinin Sona Ermesi (285).

Sekizinci Bölüm
CARİ HESAP

I. GENEL OLARAK	287-288
1. Kavram ve Tarihi Gelişim (287) 2. Türk Sistemi (288).	
II. ANLAŞMANIN KURULMASI ve İŞLEYİŞİ	288-297
1. Şekil ve Taraflar (288) 2. Cari Hesaba Geçirilemeyecek Alacaklar (293) 3. Cari Hesaba Geçirilebilen Alacaklar ve Hükümleri (293) 4. Hesap Devresi, Takas, Faiz, Bakiyenin Haczi (294).	
III. SONA ERME	297-298
1. Genel Olarak (297) 2. Ölüm ve Hacir Halleri (298).	
IV. ZAMANAŞIMI	298

Dördüncü Kısım
TİCARİ İŞLETMENİN VE UNSURLARININ KORUNMASI

Dokuzuncu Bölüm
HAKSIZ REKABET

I. GENEL OLARAK	301-319
1. Rekabet Kavramı ve Düzenlenmesi (301) 2. Haksız Rekabet ve Fikri Haklar Arasındaki İlişkiler (305) 3. Türk Sistemi (308) 4. Genel Olarak TK Düzenlemelerinde Haksız Rekabet (311).	
II. HAKSIZ REKABET	319-349
1. TK m.54'deki Amaç ve İlkeler (319) 2. TK'da Düzenlenen Başlıca Haksız Rekabet Halleri (321) a. Dürüstlük Kuralına Aykırı Reklamlar ve Satış Yöntemleri ile Diğer Hukuka Aykırı Davranışlar ve Özellikle: 1. Kötüleme (m. 55/1-a1) (321) 2. Kendini veya Üçüncü Kişiyi Rekabette Avantajlı Duruma Getirmek (m.55/1-a2) (323) 3. Müstesna Yeteneğe Malik Bulunduğu Zannını Uyandırmak (m. 55/1-a3) (326) 4. Karıştırılma (İltibas) (m.55/1-a4) (326) 5. Karşılaştırmalı Reklamlar (m. 55/a-5) (333) 6. Tedarik Fiyatının Altında Satışa Sunmak (m. 55/a-6) (335) 7. Ek Edimlerle Gerçek Değer Hakkında Yanıltılmak (m. 55/a-7) (336) 8. Saldırgan Satış Yöntemleri (m. 55/a-8) (337) 9. Ürünlerin Özelliklerini Gizleyerek Müşteriyi Yanıltılmak (m. 55/a-9) (337) 10, 11, 12. Tüketici Kredilerinde, Taksitli Satış veya Benzeri Satış Şartlarında Tüketicinin Korunması (m. 55/a-10, 11, 12) (338) b. Sözleşmeyi ihlale veya sona erdirmeye yöneltmek, özellikle; 13. Sözleşmeyi İhlale veya Sona Erdirmeye Yöneltmek (m. 55/b-1) (340) 14. Yardımcıları Görev-	

lerini Kötüye Kullanmaya Kandırmak (m.55/1-b2) (340) 15. Yardımcılardan İşletmenin Sırlarını Ele Geçirmek (m. 55/1-b3) (340) 16. Taksitli Satış, Peşin Satış veya Tüketici Kredisi Sözleşmelerini Sona Erdirmeye Yönelik Hareket Etmek (m.55/1-b4) (341) c. 17, 18, 19. Başkasına Ait İş Ürünlerinden Yetkisiz ve Haksız Şekilde Faydalanmak (m. 55/c) (341) d. 20. Sırlardan Faydalanma ve Yayma (m. 55/1-d) (342) e. 21. İş Hayatı Şartlarına Riayet Etmeme (m.55/1-e) (342) f. 22, 23. Dürüstlük Kurallarına Aykırı İşlem Şartları Kullanmak (m. 55/f) (343) 3. TK Dışında Düzenlenen Haksız Rekabet Halleri a. Bir Eserin Ad ve Alamatleri ile Çoğaltılmış Nüshalarının Şekilleri ile İltibas veya İşaret, Resim veya Sesin Çoğaltılması (Fikir ve Sanat Eserleri K. m. 83 ve 84) (344) b. İthalatta Damping veya Sübvansiyon Yoluyla Haksız Rekabette Bulunma (3577 sayılı, 14 Haziran 1989 tarihli İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında K.) (344) 4. Ticari Olmayan Haksız Rekabet (BK m.57) (345) 5. İsviçre Haksız Rekabet Kanununda Getirilen Yeni Haksız Rekabet Halleri (347).

III. HAKSIZ REKABET DAVASI 349-355

1. Taraflar (349) a. Davacılar (TK m.56) (350) b. Davalılar (350) 2. Zamanaşımı (353) 3. İhtiyati Tedbirler (353) 4. Açılabilir Davalar (354) 5. Kararın İlanı (355) 6. Hükmün İcrasında Özellik (355). 349-355

IV. CEZA DAVASI 355-356

1. Davanın Açılması (355) 2. Cezayı Gerektiren Fiiller (355) 3. Yaptırımlar (356) 4. Tüzel Kişilerde Cezai Sorumluluk (356).

Onuncu Bölüm

REKABET HUKUKU

I. GENEL OLARAK REKABET HUKUKU 359-364

1. Rekabet Hukuku'nun Genel Hukuk Sistemi İçindeki Yeri (360) 2. Rekabet Hukuku ve Haksız Rekabet (360) 3. Rekabet Hukuku ve Gümrük Birliği (361) 4. Rekabet Kanunu'nun Amacı ve Kapsamı (362) 5. Rekabet Kanunu'nun Uygulanması (362).

II. REKABETİ KISITLAYICI ANLAŞMALAR, UYUMLU EYLEMLER, TEŞEBBÜS BİRLİĞİ KARARLARI 364-369

1. Anlaşma (365) 2. Uyumlu Eylem (366) 3. Teşebbüs Birlikleri Kararları (369) 4. Muafiyet (369).

III. HAKİM DURUMUN KÖTÜYE KULLANILMASI 370-375

1. Hakim Durum Kavramı (370) 2. İlgili Pazar (372) 3. Coğrafi Pazar (373) 4. Hakim Durumu Kötüye Kullanma Halleri (374).

IV. BİRLEŞME VE DEVRALMALAR	375-381
1. Birleşme (375) a. Yatay Birleşmeler (377) b. Dikey Birleşmeler (377) c. Aykırı Birleşmeler (377) 2. Birleşme ve Devralma (Yoğunlaşma Yöntemleri) (377).	
V. REKABET KURULU'NUN İNCELEME VE ARAŞTIRMA USULÜ	381-382
VI. REKABET İHLALLERİNİN ÖZEL HUKUKA İLİŞKİN SONUÇLARI	382-383

Onbirinci Bölüm

TİCARET UNVANI, İŞLETME ADI VE İLGİLİ DİĞER KAVRAMLAR

I. GENEL OLARAK	386-395
1. Çeşitli Kavramlar (386) a) Unvan ve İşletme Adı (386) b) Marka (387) c. Menşe Adı ve Mahreç İşaretleri (387) d. Alan Adı (Domain Name) (388) 2. Tarihi Gelişim ve Belli Başlı Sistemler (392) 3. Türk Sisteminde Ticaret Unvanı Ve İşletme Adının Fonksiyonu (394).	
II. ÇEŞİTLİ TİCARET UNVANLARI	395-401
1. Unvanın Teşkilinde Genel Düzen (395) 2. Çeşitli Ticaret Unvanlarının Düzeni (397) a. Gerçek Kişiler (397) b. Adi Ortaklıklar (397) c. Kollektif Ortaklıklar (398) ç. Komandit Ortaklıklar (398) d. Anonim ve Limited Ortaklıklar ile Kooperatifler (398) e. Ortaklık Dışındaki Tüzel Kişiler ve Donatma İştiraki (399) f. Şube Unvanları (399) 3. Unvanın Devamı Uğruna Gerçeklik İlkesinden Uzaklaşma (400) a. Kişinin Adının Değişmesi (401) b. Kollektif ve Komandit Ortaklıklar ile Donatma İştirakinde Ortaklar Bakımından Değişiklikler(401).	
III. UNVANIN KORUNMASI	401-406
1. Tekel Halinde Kullanma Hakkı (401) a. Tescili Önleme (401) b. Kullanmaya Müdahale (403) 2. Hükümün Yayınlanması (405) 3. İhbar Yükümü (405) 4. Uluslararası Koruma (406).	
IV. UNVANIN DEVRİ	401-407
1. Konunun Değerlendirilmesi (406) 2. İşletme ile Birlikte Devir (406) 3. İflas ve Miras Halleri (407).	
V. İŞLETME ADI	407-408
1. Özellikleri (407) 2. İşletme Adının Devri (408) 3. Esnafın Durumu (408).	
VI. ÇEŞİTLİ YAPTIRIMLAR	408-409
1. Yaptırımların Konulma Amacı (408) 2. Hukuki Yaptırım (409) 3. Cezai Yaptırım (409).	

Onikinci Bölüm
MARKA

- I. GENEL OLARAK** 413-436
1. Kavram ve Çeşitli Terimler (413) 2. Tarihi Gelişim, Belli Başlı Sistemler, Uluslararası Koruma (425) 3. Marka Üzerindeki Hakkın Nitelendirilmesi (428) 4. Türk Mevzuatı (431).
- II. MARKANIN TESCİL İLE KORUNMASI** 436-522
1. Marka Olarak Seçilebilecek İşaretler(437) a. Sözcükler (438) b. Kişi Adları (440) c. Şekiller (442) aa. Resim (442) bb. Fotoğraf (442) cc. Logo (443) dd. Armalar (443) d. Harf ve Sayılar (443) e. Çizimle Görüntülenebilen Biçimler (443) aa. Üç Boyutlu Biçim (444) bb. Renkler (447) cc. Ses ve Melodi (449) dd. Koku (450) 2. Tescil İçin Mutlak Red Sebepleri (451) a. Ayırt Edici Niteliği Bulunmayan İşaretler (452) b. Aynı veya Ayırt Edilemeyecek Kadar Benzer İşaretler (453) c. Tasviri İşaretler (454) d. Belirli Bir Meslek ve Ticaret Grubuna Ait İşaretler (459) e. Malın Doğal Yapısından ve Teknik Zorunluluktan Doğan İşaretler (459) f. Yanıltıcı Markalar (460) g. Yetkili Mercilerden İzin Alınmamış ve Halka Mal Olmuş Bayrak, Arma ve Benzeri İşaretler (463) h. Tanınmış Markaların Aynı Mal ve Hizmetlerde Kullanılması (465) aa. Tanınmış Marka Kavramı (468) bb. Paris Sözleşmesi Anlamında Tanınmış Marka (470) cc. Yargıtay Kararlarına Göre Tanınmış Markalar (477) ı. Dini Değerleri ve Sembolleri İçeren Markalar (480) i. Kamu Düzenine ve Ahlaka Aykırı Markalar (480) j. Ayırt Edici Nitelik Kazanan İşaretler (481) 3. Tescil İçin Nisbi Red Sebepleri (483) a. Markanın Aynı Olması ve Aynı Mal veya Hizmetleri Kapsaması (483) b. Markanın Benzer Olması ve Benzer Mal veya Hizmetleri Kapsaması (483) c. Markanın Halk Tarafından Karıştırılma İhtimali ve Diğer Marka ile İlişkili Olduğu İhtimalinin Bulunması (486) d. Ticari Vekil veya Temsilcinin Marka Sahibinin İzni Olmadan Başvuruda Bulunması (488) e. Tescilsiz veya Ticarete Kullanılan Bir İşaretin Sahibinin Önceki Bir Hakka ya da Yasaklama Hakkına Dayanması (490) aa. Önceki Hakka Dayanması (490) bb. İşaretin Sahibine Yasaklama Hakkı Vermesi (493) f. Tanınmış Markanın Başka Mal ve Hizmetlerde Kullanılması (493) aa. Haksız Bir Yararın Sağlanması (496) bb. Markanın İtibarına Zarar Verilmesi (496) cc. Markanın Ayırt Edici Karakterinin Zedelenmesi (498) g. Markanın Başkasına ait İsim, Fotoğraf, Telif Hakkı veya Sınai Mülkiyet Hakkını Kapsaması (499) h. Yenilenmemiş Markanın Aynısının veya Benzerinin Tescilinin İstenmesi (499) 4. Tescil İşlemi (500) 5. Tescilin Hükümleri (502) a. Sahiplik Karinesi (502) aa. Marka Hakkının Kullanıma Bağlı Olarak Doğmasını Öngören Hukuk Sistemleri: Amerika Örneği (503) bb. Marka Hakkının Kullanma ve Tescile Bağlı Olarak Doğmasını Öngören Hukuk Sistemleri: İngiltere Örneği (504) cc. Marka Hakkının Tescile Bağlı Olarak Doğması ve Önceki Kullanımın Prensip İtibariyle Hak Doğurmaması: Fransa ve Avrupa Birliği Ör-

neği (505) dd. Türk Hukuku: Tescil Sistemi (506) b. Marka Hakkının Tüketilmesi (510) c. Koruma Süresi ve Yenileme (516) d. Marka Sahibinin Yükümleri (517) e. Rüçhan Hakları (519).

III. MARKANIN HUKUKİ İŞLEMLERE KONU OLMASI 523-528

1. Genel Olarak (523) 2. Markanın Devri (523) 3. Markanın Lisans Sözleşmesine Konu Olması (525) 4. Markanın Rehni (527) 5. Markanın Haczi (528).

IV. MARKA ÜZERİNDEKİ HAKKIN SONA ERMESİ 528-540

1. Genel Olarak (529) 2. Feragat (529) 3. Markanın Hükümsüzlüğü (529) a. Mutlak Red Sebeplerinin Varlığı (535) b. Nisbi Red Sebeplerinin Varlığı (536) c. Markanın Haklı Bir Sebep Olmaksızın Kullanılmaması (537) d. Markanın Yaygın Bir Ad Haline Gelmesi (538) e. Markanın Kullanılmasının Halkta Yanlış Anlaşılıma Sebebiyet Vermesi (538) f. Teknik Yönetmeliğe Aykırı Kullanma (538) 4. Hükümsüzlüğün Etkisi (538) 5. Re'sen Terkin (540).

V. ÇEŞİTLİ YAPTIRIMLAR 540-554

1. Tecavüz Halleri (541) 2. Hukuk Davaları ve Talepler (543) a. Tecavüzün Tespiti, Durdurulması ve Önlenmesi Davası (543) b. Tecavüzün Giderilmesi, Maddi ve Manevi Zararın Tazmini (544) aa. Tecavüzün Giderilmesi (544) bb. Maddi ve Manevi Tazminat (544) c. İtibar Tazminatı (547) d. Elkoyma, Marka Sahibine Mülkiyet Hakkı Tanınması, Markaların Silinmesi ve İmha (547) e. Kararın İlgililere Tebliği ve Yayın Yoluyla Durdurulması (548) f. Delillerin Tespiti Talebi ve Tecavüzün Mevcut Olmadığının Tespiti Davası (548) g. İhtiyati Tedbir ve Gümrüklerde El Koyma (549) h. Davacı ve Davalı (550) ı. Hukuk Davalarında Zamanaşımı (551) i. Görevli ve Yetkili Mahkeme (552) 3. Ceza Davaları (553).